

**Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 10 hallituksen
esityksestä laiksi kotimaisesta tärkkelystuotannosta**

Eduskunta on 2 päivänä kesäkuuta 1992 lähettänyt maa- ja metsätalousvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 79.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina toimistopäällikkö Ilkka Ruska maa- ja metsätalousministeriöstä, budjettisihteeri Elina Selinheimo valtiovarainministeriöstä, jaostopäällikkö Olavi Lindstedt Maataloustuottajain Keskusliitosta, agrologi Tage Ginström Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbundista, puheenjohtaja Peter Fazer Elintarviketeollisuusliitosta, ylijohdaja Kare Turtiainen Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksesta, johtaja Kyösti Raininko Sokerijuurikkaan tutkimuskeskuksesta, johtaja Pentti Heikonen Raision Yhtymästä, talous- ja hallintojohtaja Matti Suokas Suomen Sokeri Oy:stä edustaen Cultor Oy:tä ja Sucros Oy:tä sekä toimitusjohtaja Stewen Laiho Öljynpuristamo Oy:stä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan annettavaksi uusi kolmivuotinen laki kotimaisesta tärkkelystuotannosta. Kotimaisen tuenalaisen perunatärkkelystuotannon määrää ehdotetaan edelleenkin rajoitettavaksi valtion talousarvioon vuosittain otettavalla kiinteällä määrärahalla, jonka puitteissa vuosittain kotimaassa viljeltävästä tärkkelysperunasta valmistettavan perunatärkkelyksen hinta alennetaan tärkkelyksen kansainvälisen markkinahinnan tasolle. Tuen määräytymisperusteista ehdotetaan säädettäväksi siten, etteivät alle 20 prosentin suuriset maailmanmarkkinahinnan muutokset vaikuttaisi tärkkelystuen määrään. Tärkkelystuolle ehdotetaan säädettäväksi myös satovuositain määräytyvä kiinteä kilokohtainen enimmäismäärä.

Esitykseen ei sisälly voimassa olevan lain mukaisia säännöksiä kotimaassa viljellyn tärkkelysperunan hinnan tai tuenalaisen tärkkelysmäärän vahvistamisesta. Näistä maataloustuottajien keskusjärjestöt ja tärkkelysteollisuutta edustava järjestö voivat tärkkelystuen enimmäismäärien puitteissa vapaasti sopia. Ehdotuksen mukaan kotimaista tärkkelystuotantoa koskevan lainsäädännön voimassaoloajan toiminnassa ollutta maa- ja metsätalousministeriön yhteydessä toimivaa tärkkelysasiain neuvottelukuntaa ei enää asetettaisi. Viljatärkkelystuotannon tukeminen ehdotetun lain mukaan on periaatteessa mahdollista valtion talousarvion puitteissa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1993 lukuun ottamatta tärkkelyksen kansainvälisen vertailuhinnan määräämistä koskevaa säännöstä, joka on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä syyskuuta 1992.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisena ja puoltaa sen hyväksymistä valiokunnan tekemin muutoksin.

Valiokunnan hankkimasta selvityksestä on käynyt ilmi, että lakiehdotuksen 5 §:ään tulisi budjettiteknisistä syistä ottaa säännös, jossa todetaan, että mikäli tärkkelystukeen tarvitaan tärkkelyksen kansainvälisen hinnan alentumisen vuoksi enemmän varoja kuin valtion talousarviossa on tarkoitukseen varattu, otetaan tarvittava lisäys valtion seuraavan vuoden talousarvioon. Valiokunta ehdottaa lainkohtaan lisättäväksi asiaa koskevan uuden 2 momentin.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

kotimaisesta tärkkelystuotannosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1—4 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

5 §

Tärkkelystuen ottaminen valtion talousarvioon

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Jos tärkkelystukeen tarvitaan tärkkelyksen

kansainvälisen hinnan alentumisen vuoksi enemmän varoja kuin valtion talousarviossa on tarkoitukseen varattu, otetaan tarvittava lisäys seuraavan vuoden valtion talousarvioon. (Uusi)

6—11 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 9 päivänä kesäkuuta 1992

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja S.-L. Anttila, varapuheenjohtaja Iivari, jäsenet Järvelähti, Kohijoki, Koski, Lahikainen, Ollila, Polvinen, Pul-

liainen, Rajamäki, Riihijärvi, Rinne, Saario, Urpilainen ja Westerlund sekä varajäsenet Koistinen ja Laakkonen.

Vastalause

Maatalouspoliittisessa lainsäädännössä sovelletaan laajaa avustus- ja korkotukijärjestelmää. Maa- ja metsätalousvaliokunnassa olemme useiden vuosien ajan kiinnittäneet huomiota siihen, että selvästi virheellisissäkin tukitapauksissa on avustuksen takaisinperintä pääsääntöisesti jätetty harkintaan.

Yleinen esitysmuoto on ollut kuten hallituksen esityksessä eläintalouden muuttamiseksi (HE 36) 21 b §: ”Korvaus voidaan määrätä kokonaan tai osaksi maksettavaksi takaisin, jos sen saaja on korvausta hakiessaan antanut vääriä tai harhaanjohtavia tietoja taikka salannut niitä ja menettelyllä on ollut vaikutusta korvauksen myöntämiseen.” Tämän pykälän muotoilun saimme valiokunnassa ja eduskunnassa muutettua muotoon ”määrätään”. Vastaavia muita muotoiluja ei valiokunnan enemmistö ole yleensä hyväksynyt muutettavaksi.

Vastaavasti tässä hallituksen esityksessä on laiminlyönnin seurauksissa jätetty harkintaa.

Valiokunnassa hallituspuolueiden kansanedustajat enemmistöllään hyväksyivät hallituksen esityksen, jonka mukaan ”jos valtion tukea saava yhteisö kehotuksesta huolimatta laiminlyö säädetty velvollisuudet, voi ministeriö lopettaa valtion tuen maksamisen siitä ajankohdasta lukien, jolloin laiminlyönti on todettu”.

Valtiontalouden tarkastusviraston edustaja totesi maa- ja metsätalousvaliokunnalle 8.5.1992 antamassaan muistiossa, että tapauksissa, joissa viranomaiselle ei ole annettu selkeää velvollisuutta ryhtyä takaisinperinnän suorittamiseen, ”voidaan”-maininnalla annetaan viranomaiselle määrittelemätöntä harkintavaltaa ja epämääräinen mahdollisuus olla ryhtymättä perusteettoman edun palauttamiseen. Säännös johtaa myös siihen, ettei näissä tapauksissa takaisinperinnästä luopumisesta tarvitse tehdä erillistä päätöstä, mikä osaltaan saattaa vaikuttaa siihen, ettei takaisinperintään ryhdytä.

Perusteettomien etujen tai harhaanjohtavien tietojen ja tahallisten laiminlyöntien anteeksiantamista ei yhteiskunta yleensä pidä suojeltavana etuna. Maatalouspolitiikan osalta on mielenkiintoista tämän tulkinnan turvaamishalu selkeissä väärin perustein saatujen tukien takaisinperinnässä.

Edellä olevaan perustuen ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

kotimaisesta tärkkelystuotannosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1—7 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

8 §

Laiminlyönnin seuraukset

Jos valtion tukea saava yhteisö kehotuksesta huolimatta laiminlyö 7 §:ssä säädetty vel-

vollisuudet, (*poist.*) maa- ja metsätalousministeriö lopettaa valtion tuen maksamisen siitä ajankohdasta lukien, jolloin laiminlyönti on todettu.

(2 mom. kuten valiokunnan mietinnössä)

9—11 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

Helsingissä 9 päivänä kesäkuuta 1992

Kari Rajamäki
Erkki Pulliainen
Heikki Rinne

Ulpu Iivari
Erja Lahikainen
Osmo Polvinen

